

Csóka Balázs DLA

Felelős szerkesztő

Címlap: A Művelődés Háza és Könyvtára, Sárospatak. Építész: Makovecz Imre, Fotó: Sáros László DLA

Általános iskola, Budakalász. Építész: Turi Attila, Fotó: Dénes György

Makovecz Imre Sárospatakon felépült A Művelődés Háza és Könyvtára közel 40 évvel ezelőtt készült el. Az 1983-ban átadott épület fordulópontra volt Makovecz építészterében, addigi tervezői pályafutása egyfajta összegzésének tekinthető. Ugyanakkor fordulópontra volt Makovecz életében is, hisz míg az épület híre a nemzetközi építészsajtóba repítette, ő elvesztette állását, és egy vidéki erdészet építésze lett. Magyar sors a 20. században – sajnos nem egyedülálló. Az már Makovecz kvalitásain múlott, hogy Ő ott is mérvadót tudott tervezni.

Az épület a Makovecz-életműben elsőként lett műemlék 2013-ban, majd két évvel később az ún. Makovecz-kormányhatározat is az elsők között rendelkezett az épület felújításáról és korszerűsítéséről. A kormányhatározat hivatalos megfogalmazása így szól: „A Kormány egyetért azzal, hogy Makovecz Imre életműve olyan kulturális és nemzeti értéket képvisel, amelynek megővése, gondozása kiemelten fontos...”. Építész és életműve nem kapott még ilyen megbecsülést Magyarországon, de talán az egész világon sem. Mi teszi Makovecz Imre életművét ennyire értékesé, és sokak által elismertté? Talán az, hogy a kultúra egyetemességében hitt, amiben mindenkinek megvan a helye: férfiak és nők, gyerekek és aggastyánok, melósnak és egyetemi tanárnak egyaránt. Ezt a hitet pedig képes is volt lefordítani az építészetre nyelvére, egy olyan nyelvre, amit aztán mindenki értett, és a magáénak érezhetett. A sárospataki A Művelődés Háza és Könyvtára felújítása kapcsán bemutatjuk az épület rövid építész- és felújítástörténetét, megismerhetjük a felújítás tervezőjének, Sáros László építésznak a gondolatait, valamint interjút készítettünk Makovecz Imre állandó belsőépítész munkatársával, barátjával, Mezei Gáborral.

Szegő György írásával folytatjuk a korábban Zelnik József által megkezdett tanulmányok közzétételét Makovecz Imre építészteréről. A jelen számunkban publikált írásban Makovecz ihletforrásait és szimbólumrendszerét térképezi fel a szerző, hogy aztán azokat összeillesztve értelmezze építészterét, művészetét.

Három épületet mutatunk be három léptékben. A budakalászi 16 tantermes általános iskola Turi Attila – mondhatni – búcsúmunkája Budakalásztól, ahol közel három évtizedig dolgozott főépítészként. A Faluházzal induló alkotói pálya csúcspontja a település jövőjét biztosító, új településfejlesztési irányt megnyitó Patakparti Általános Iskola.

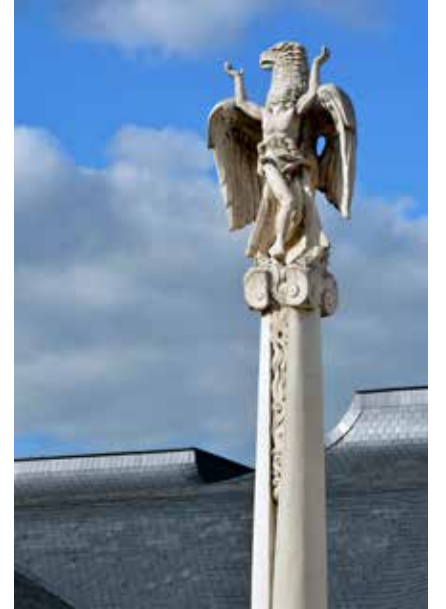
Kuli László építész húsz évvel ezelőtt elkezdett oktatási- és igazgatásiközpont-fejlesztésének utolsó, régóta hiányzó elemeként 6 osztályos óvodát tervezett, amelyért tavaly Pro Architectura díjat vehetett át. A Budajenőn élő és alkotó, a települést évtizedek óta építészként, képviselőként, majd alpolgármesterként is szolgáló Kuli László tevékenysége példamutató mind a településvezetők, mind az építésznek számára. Jó lenne, ha minden településnek lenne egy olyan minőségű és elkötelezettségű építész gazdája, mint Budajenőnek!

Füzes András Somogyországba tervezett családi háza szintén a csendes, környezetébe illeszkedő, de egyéni hangokat is felvonultató organikus építészet jó példája. Egy szerencsésebb világban az ilyen házaknak ki se kellene tűnniük az utcaképből, azonban egyelőre még az a rendkívüli és egyedi, aki illeszkedni akar a falu építészetéhez, követni akarja azt. Példamutató az átalakítás és a felújítás.

Bihari Ádám a vályogépítészet hazai lehetőségeit járja körbe. A fontosabb statisztikai számokat már kívülről fűjjük (például, hogy közel 1,5 millió ember él vályogfalazatú házban vagy lakásban), azonban cikkünkben végigvesszük a vályogépítés problémás és fejlesztendő részeit. Szerzőnk javaslatot is tesz azok megoldására.

Dénes Eszter tanulmánya a mintaterv alapú iskolaépítések veszi számba a 19. század végétől a Klebelsberg-népiszkola építési programjait. A cikket záró konklúzióval ma is egyet tudunk érteni: „jól látható, hogy a títustervekben éppen úgy, mint az egyedi iskolatervekben a főszerepet a korszerű oktatási környezet mellett az építészeti példaadás igénye hatja át”.

Ez pedig a megrendelő és az építész felelőssége, amire jó példákat a folyóirat első felében találhatnak a Kedves Olvasók.

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

2022
01

ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

- 06 Teljesség és szinesztézia – Makovecz Imre összművészete [Szegő György]
Completeness and Synthesis – The Complex Art of Imre Makovecz
- 14 Iskola a patakparton [Patai Boglárka] Patakpart School in Budakalász
- 22 Az utolsó bástya [Erhardt Gábor] The Last Bastion

✠ Makovecz-épületek felújítása | Restoring the Buildings of Makovecz

- 28 A Művelődés Háza és Könyvtára, Sárospatak [Harmath-Gyvetvai Enikő]
The House of Culture in Sárospatak
- 34 Egy lassan negyvenéves műemlék [Sáros László György DLA]
A Nearly Forty-Year-Old Monument
- 36 Együttműködés Sárospataktól Felső-Krisztinavárosig
– Interjú Mezei Gábor belsőépítésszel [Harmath-Gyvetvai Enikő]
An Interview with Interior Designer Gábor Mezei

- 40 Tudásberuházás téglával és malterrel [Dénes Eszter]
Investing into Knowledge with Brick and Mortar

- 48 A vályogépítés helyzete – szakmai körkép | 1. rész – Magyarország [Bihari Ádám]
The Situation of Adobe Architecture – an Overview of the Professional Scene
Part I – Hungary

- 52 Helyet találni – Az építész háza Somogyországban [Boór Bernadett]
Finding a Place – The Architect's House in Somogy County

- 57 Szolgáltató építésügy az online térben – E-építés keretrendszere

- 58 3D Magyarország – Nemzeti Mintaterv Katalógus

- 59 3D Magyarország – Nemzeti Térinformatikai Alaptérkép

- 60 Hírek News

- 62 Könyvajánló Book Launches

A Kós Károly Egyesülés negyedéves folyóirata.
Kiadja az Egyesülés nevében a Kós Károly
Alapítvány.

Kós Károly Alapítvány

1034 Bp., Makovecz Imre utca u. 25.

Bankszámlaszám:

10402166-21629530-00000000

Adószám: 19193580-2-41

Felelős kiadó:

Dévényi Sándor és Zsigmond László

Alapító főszerkesztő: † **Makovecz Imre**

Főszerkesztő: Dévényi Sándor

Felelős szerkesztő: Csóka Balázs

Titkár: Salamin Krisztina

A szerkesztőbizottság tagjai:

Csóka Balázs, Dénes Eszter, Erhardt Gábor,

János János, Kuli László, Szűcs Endre,

Terdik Bálint, Tóth Péter, Turi Attila

Lapterv és tipográfia: Vízvárdi András

Angol fordítások: Móra Zoltán

Nyomás: Progresso Print Kft., Budapest

Honlap: www.orszagepito.net

Előfizetés: <https://orszagepito.net/elofizetes/>

ISSN 0866-0069

A lapot terjesztik:

Éghajlat Könyves Kávézó [1117 Bp., Karinthy Frigyes út 9.]

Fehértófia Könyvesbolt [1084 Bp., József u. 8.]

FUGA Budapesti Építészeti Központ [1052 Bp., Petőfi Sándor u. 5.]

Gondolat Kiadói Kör [1053 Bp., Károlyi Mihály u. 16.]

Írók Boltja, Parnasszus Kiadó Kft. [1061 Bp., Andrássy út 45.]

LAPKER Zrt. [1097 Bp., Táblás u. 32.]

Lira Könyv Zrt., Szakkönyvárúháza [1065 Bp., Nagymező utca 43.]

Lyra Könyvesház Kft. [2600 Vác, Piac u. 1.]

Könyvtárellátó Nonprofit Kft. [1134 Budapest, Váci út 19.]

Magyar Építőművészek Szövetsége [1088 Bp., Ötpecsirta u. 2.]

Országos Széchényi Könyvtár

Püski Kiadó Kft. [1013 Bp., Krisztina körút 26.]

Ráday Könyvesház [1092 Bp., Ráday u. 27.]

SZKITIA Nagykereskedés [1063 Bp., Szondi u. 60.]

Vince Kiadó, Múcsarnok könyvesbolt

[1146 Bp., Dózsa György út 37.]

Támogatók:

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

PETŐFI KULTURÁLIS ÜGYNÖKSÉG

BONEX ÉPÍTŐIPARI KFT.

MMA nka

Bonex

www.orszagepito.net

Az orszagepito.net internetes folyóirat az Országépítő testvérkiadvány, amely további tartalmakkal ad birt a hazai szerves építészet főbb eseményeiről, megújult a kiadványról.

Elődíjazott feladatunknak a Kós Károly Egyesülés tagjai, illetve az egykori és jelenlegi művelődési házak által tervezett épületek bemutatását tartjuk, ezáltal beépítve a hazai nyomtatott és online építészeti médiában a területen tapasztalható megújulást.

ORSZÁGÉPÍTŐ
ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

